

Budgetsamråd for fællesfonden

Møde d. 15. september 2015, kl. 11-15 i Kirkeministeriet

c/o Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
Telefax 3392 3913
e-post km@km.dk

Dokument nr. 100366/15

Dato: 5. oktober 2015

Referat af møde i budgetsamrådet

Deltagere:

Tine Lindhardt (formand budgetfølgegruppen (bfg)), stiftskontorchef Jørgen Lüttau Larsen (bfg), Klaus Kern-Jespersen (kontorchef i Kirkeministeriet (bfg)), Inge Lise Pedersen (Landsforeningen af Menighedsråd (bfg)), Jette Marie Bundgaard-Nielsen (formand for Provsteforeningen (bfg)), Anne Kristine Axelsson (Departementschef), Ester Larsen (stiftsrådsrepræsentant Fyens Stift (bsr)), Hans-Henrik Nielsen (stiftsrådsrepræsentant Helsingør Stift (bsr)), Tom Ebbe Jakobsen (stiftsrådsrepræsentant Aarhus Stift (bsr)), Per Buchholdt Andreasen (Formand for Præsteforeningen (bsr)), Knud-Erik Rasmussen (stiftsrådsrepræsentant Lolland-Falsters Stift (bsr)), Poul Otto Nielsen (stiftsrådsrepræsentant Roskilde Stift (bsr)), Ebbe Ejlersen (stiftsrådsrepræsentant Haderslev Stift (bsr)), Erling Bitsch Vingborg (stiftsrådsrepræsentant Viborg Stift (bsr)), Jens Andersen (stiftsrådsrepræsentant Københavns Stift (bsr)), Johannes Johansen Lund (stiftsrådsrepræsentant Ribe Stift (bsr)), Charlotte Muus Mogensen (Kirkefunktionær-organisationerne (bsr)), Martin Løvenkjær-Pearson (Kirkeministeriet), Anna Sophie Weise (Kirkeministeriet).

Afbud:

Karsten Konradsen (stiftsrådsrepræsentant Aalborg Stift)

Under punkt 1. – 4 : Kirkeminister Bertel Haarder

Dagsorden

1. Velkomst v/ formanden
2. Godkendelse af dagsorden
3. Budget 2016 – Fokus på pensionsudfordringen
Budgetsamrådet skal drøfte finansiering af den fremrykkede pensionsforpligtigelse for tjenestemandsansatte kirkefunktionærer.
[Frokost]
4. Budget 2016 for fællesfonden – Omprioriteringsreserven
Budgetsamrådet skal drøfte det teknisk beregnede budget 2016 for fællesfonden samt ansøgninger til omprioriteringspuljen 2016 (genudsendt).
5. Indsatsområder for udviklingsfonden 2016
Budgetsamrådet drøfter forslag til indsatsområder for udviklingsfonden 2016. Notat udsendt
6. Eventuelt

Budgetsamråd for fællesfonden

Møde d. 15. september 2015, kl. 11-15 i Kirkeministeriet

Referat

Ad 1) Velkomst

Formanden bød velkommen til budgetsamrådet og redegjorde kort for dagsordenen og mødets primære formål.

Da der var flere nye medlemmer, blev deltagere i budgetsamrådet præsenteret.

Ad 2) Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

Ad 3) Budget 2016 – Fokus på pensionsudfordringen

Formanden anmodede Kirkeministeriets embedsmænd om at indlede punktet med en kort orientering om baggrunden for og de tekniske forhold vedrørende pensionsforpligtigelsen.

Formanden anførte, at formålet med drøftelserne er 1) at der skal tages stilling til, hvornår man skal begynde at øge opsparingen for at løse problemet og 2) hvordan man bør finansiere de nødvendige hensættelser til pensionsforpligtigelsen. De forskellige finansieringsmuligheder, som Kirkeministeriet havde redegjort for, var udsendt i foråret, og stiftsrådenes skriftlige forslag om en yderligere mulighed er sidenhen tilføjet. Det blev understreget, at drøftelserne er input til budgetfølgegruppen samt beslutningstageren, som er ministeren.

Otte stiftsrådsrepræsentanter havde forud for mødet fremsendt et brev til ministeren med forslag om at lade udgiften påhvile de menighedsråd, der har haft de pågældende kirkefunktionærer ansat. Et medlem præciserede på mødet, at forslaget ikke er, at lægge udgiften på sogneniveau men provstiniveau, idet ligningsområdet er det "lavest" mulige niveau, hvor udgiften kan "tilpasses" indtægten (kirkeskatten). Der blev rejst en bekymring omkring mulighederne for at spore de enkelte ansættelser tilbage i tid, men et medlem tilføjede, at det bør være muligt at identificere de ca. 1.500 ansættelser, og derved muliggøre en overordnet fordeling på provstiniveau. Det må herefter være provstiets opgave at fordele udgiften mellem de enkelte sogne.

En anden mulighed kunne være at lave den overordnede fordeling på sogneniveau, og et medlem påpegede, at vedkommendes stiftsadministration har oplyst, at det er muligt at identificere de enkelte ansættelsers tilhørsforhold helt ned på sogneniveau.

En simple model kunne være at lade det seneste ansættelsessted være bestemmende for, hvor udgiften skal lægges. Et medlem anførte, at dette ville betyde en total ødelæggelse af markedet for nyansættelse af de nuværende tjenstemandsansatte kirkefunktionærer. Der var enighed om, at det ikke vil være hensigtsmæssigt udelukkende at forpligtige det sidste ansættelsessted. Såfremt alle ansættelsesstederne - eller kun det seneste indtil 2007 - anvendes, vil det ikke *markeds*mæssigt være et problem.

Formanden anførte, at såfremt sogne blev pålagt udgiften vil det kræve en lovændring. Den oprindelige aftale fra 2006 om, at fællesfonden finansierede den historiske forpligtigelse indirekte via landskirkeskatten, var en del af baggrunden for en ændring af økonomiloven. Formanden oplyste, at Kirkeministeriet desuden er betænkelig ved juraen, idet menighedsråd ved de daværende ansættelser anvendte gældende regler. En ny lovgivning vil reelt virke med tilbagevirkende kraft.

Det blev understreget, at det var stiftsrådsrepræsentanternes generelle opfattelse, at besparelser på driftsudgifterne på fællesfonden ikke er en farbar vej, da det vil indebære ikke-acceptable forringelser af de ydelser, som fællesfonden finansierer. Et medlem var uenig og påpegede, at der er flere udgifter på fællesfonden, der bør undersøges, herunder IT- udgifterne. Der var bred enighed om, at folkekirkens kerneydelse er forkyndelse, og at præstebevillingen derfor er udelukket.

Budgetsamråd for fællesfonden

Møde d. 15. september 2015, kl. 11-15 i Kirkeministeriet

En frivillig ordning blev drøftet, men der var uenighed om, hvorvidt en sådan løsning var realistisk.

Det blev forslået, at fordelingen foretages via et tillæg til opkrævningen af landskirkeskatten. Kirkeministeriet indskød, at fordelingen af landskirkeskatten er hjemlet i lov og at det derfor vil kræve en lovændring. Der var dog enighed om, at tillæg til landskirkeskatten vil være en mulighed. Formanden tilføjede, at finansiering ved landskirkeskatten, er en løsning som ét stiftsråd argumenterer for. Det blev anført, at alle så belastes lige. Et medlem af budgetfølgegruppen bemærkede at det ikke er tilfældet, idet ligningsområderne med de største indtægtsgrundlag (Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for folkekirkemedlemmer) belastes relativt mere grundet fordelingsmetoden for landskirkeskatten. Et medlem tilføjede, at uanset fordelingsmetoden, fordeles udgiften i en vis grad solidarisk, da det i sidste ende er folkekirkemedlemmerne, der betaler. Det skal undersøges, om man belaste provstier med tjenestemandsansatte kirkefunktionærer (før 2007) hårdere ved samtidig at genindføre det generelle tilskud, og derigennem kompensere provstier med relativt færre tjenestemandsansatte kirkefunktionærer.

Udligningstilskuddet blev kort drøftet og afvist som finansiering.

Pensionsforpligtigelsens størrelse blev drøftet, og det blev gjort klart, at drøftelsen alene vedrører det øgede finansieringsbehov der er opstået ved, at pensionsalderen er lavere end forventet, og at udgiften dermed falder tidligere end ventet. Konsekvensen er, at fællesfonden går i underskud i 2019 med den nuværende profil for hensættelser til pension, medmindre der gribes ind.

Flere medlemmer påpegede, at det er i øjenfaldende i forbindelse med drøftelser om besparelserne, at der er ansøgninger til omprioriteringspuljen for forøgelse af bevillingsmodtageres udgifter. Den gennemsnitlige belastning af de enkelte sogne i forhold til eventuelle besparelser på fællesfonden blev drøftet.

Flere medlemmer anførte, at der er behov for beregninger af de økonomiske konsekvenser af de finansieringsmuligheder, som er anført som foretrukne.

Formanden opsummerede, at der var generel enighed om, at en grønthøsterbesparelse på fællesfondens bevillinger ikke er hensigtsmæssig. Besparelser generelt eller finansiering ved udligningstilskuddet var heller ikke en prioriteret løsning, selvom enkelte medlemmer anførte, at der er udgiftsområder, som bør undersøges nærmere. Præstebevillingen er ligeledes ikke en realistisk mulighed. Formanden understregede at fællesfondens udgiftsområder siden 2012 underlægges forskellige budgetanalyser. Budgetanalysen vedrørende kirkemusikskolerne forventes at være færdig ultimo 2015, og den næste institution, der underkastes en analyse, er Folkekirkens It.

Hvis landskirkeskatten anvendes som finansieringskilde var der enighed om, at der skal udarbejdes et bredere beslutningsgrundlag. De relevante ansættelsesforhold, og dermed forpligtigelsen på ligningsområderne, kan sammenlignes med konsekvenserne af en forøgelse af landskirkeskatten på de samme områder. Dette vil give et grundlag for at vurdere om metoden er retfærdig.

Formanden bemærkede, at de senere års overskud er blevet hensat til pensionsforpligtigelsen, og at dette har reduceret den i 2012 beregnede årlige udfordring fra ca. 30 mio. kr. til måske 10-15 mio.kr. pr. år. Indtil der foreligger nye beregninger, er dette dog et skøn.

Endelig var der enighed om, at pensionsudfordringen skal adresseres nu og ikke afvente fremtiden, uanset at tilbagetrækningsalderen muligvis øges yderligere.

Deltagerne anmodede budgetfølgegruppen og Kirkeministeriet om at have beregning og materiale parat i så god tid som muligt forud for næste budgetsamråd, således at stiftstrådene har mulighed for at drøfte materialet.

[Frokost]

Budgetsamråd for fællesfonden

Møde d. 15. september 2015, kl. 11-15 i Kirkeministeriet

Ad 4) Budget 2016 for fællesfonden – Omprioriteringsreserven

[Der indgår, i lighed med tidligere år, som hovedregel kun generelle og principielle overvejelser og drøftelser medgår kort i referatet, da udmøntning af omprioriteringspuljen først offentligøres i forbindelse med offentliggørelsen af budget 2016 for fællesfonden]

Formanden redegjorde for principperne bag udmøntning af omprioriteringspuljen samt økonomien.

Et medlem bemærkede at flere ansøgninger tydeligvis vedrørte genopretning af institutionernes driftsbevillinger. Det bør i denne forbindelse overvejes om 2-pct. besparelsen har ramt for hårdt, da den efterhånden har reduceret visse institutioners bevilling med op til 12 pct. siden indførelsen i 2010. Formanden anførte, at det er korrekt, men at det også er en del af formålet med konstruktionen: Bevillingsmodtagere skal argumentere for om deres aktiviteter fortsat er relevante. Besparelsernes konsekvenser blev drøftet.

Et medlem anførte, at det er stiftsrådets generelle opfattelse, at lokale ansøgninger ikke bør prioriteres. Det blev taget til efterretning, men det blev også nævnt, at en række af fællesfondens bevillingsmodtagere nok er geografisk lokalt forankrede, men at deres medlemmer betaler kirkeskat, der hvor de bor. Finansieringen via fællesfonden sikrer at geografisk spredte menigheder kan få den samme betjening som almindelige sognemenigheder.

En ansøgning vedrørende en undersøgelse af funktionstømte kirkers brug gav anledning til drøftelser om kirkelukninger og kirkerummets funktion generelt. Kirkens rolle i lokalsamfundet blev diskuteret, herunder erfaringer fra lokale sogne og i udlandet. Flere medlemmer af budgetsamrådet anførte, at budgetfølgegruppen og kirkeministeren bør overveje indholdet/projektbeskrivelsen i den pågældende ansøgning, da man fandt, at ansøgningens fokus var forfejlet i ft. folkekirkens behov, der primært handler om fremtidige former for "blandet" anvendelse af kirkens rum.

To ansøgninger relateret til de forskellige udfordringer i forbindelse med menighedsrådsvalg blev drøftet udførligt. Der var ikke indvendinger mod ansøgningerne.

Budgetsamrådet drøftede arbejdsmiljøet i folkekirken. Der var forskellige holdninger til problemer og årsager, som alle anerkendte eksistensen af.

Budgetsamrådet drøftede Det mellemkirkelige Råds kontingentbetaling til internationale og mellemkirkelige organisationer. Et medlem udtrykte undren over, at man i ansøgningen ikke specificerede, hvad midlerne konkret skal anvendes til efter reformationsjubilæet i 2017.

En ansøgning udløste en drøftelse af fællesfondens tilskud til statsinstitutioner. Det blev oplyst, at i det konkrete tilfælde, var det en lovbunden opgave, mens bevillingsstørrelsen og afledte konsekvenser på aktiviteterne kan diskuteres.

En ansøgning fra Folkekirkens It blev drøftet. Opgaven er en konsekvens af ændringer i personregistreringssystemet, da det kræver en opdatering, således at Den elektronisk Kirkebog fortsat kan fungere. Ansøgningens størrelse og formål er baggrunden for, at beløbet ikke er søgt fundet ved omprioritering indenfor IT budgettet, idet IT styregruppen ønsker budgetsamrådet og budgetfølgegruppens stillingtagen foruden ministerens.

Kirkeministeriet redegjorde for en projektansøgning om *Sjælesorg på nettet*. Der var enighed om, at der er et behov på området, og man drøftede de forskellige forhold samt andre tilbud, som eksisterer i folkekirken. Budgetsamrådet kom med nogle forslag til betingelser i forbindelse med projektets organisering og styring.

Formanden opsummerede budgetsamrådets holdning til de forskellige ansøgninger og oplyste, at disse vil indgå i den endelige indstilling fra budgetfølgegruppen til ministeren.

Budgetsamråd for fællesfonden

Møde d. 15. september 2015, kl. 11-15 i Kirkeministeriet

Ad 5) Indsatsområder for udviklingsfonden 2016

[*Ministeren måtte forlade mødet, men han havde fulgt drøftelserne med interesse*]

Formanden oplyste om de tidligere indsatsområder for Den folkekirkelige Udviklingsfond, hvor ansøgninger inden for disse områder var blevet prioriteret. Det blev aftalt på seneste møde, at budgetsamrådet bliver inddraget i overvejelserne om indsatsområde(r) for 2016.

Budgetsamrådet foreslog og drøftede følgende emner:

Dåbsprocenten Der var enighed om, at den faldende dåbsprocent var en af folkekirkens største udfordringer.

Rekruttering af præster

Udover at antallet af studerende på teologi er en forudsætning for antallet af fremtidige præster, så er der flere og flere teologer, som fravælger præstegerningen, hvilket er en udfordring.

Folkekirken som arbejdsplads

Flere medlemmer påpegede, at dette område bør have større fokus, da både arbejdsvilkår og rekrutteringsgrundlag ikke altid er optimalt.

Reformationsjubilæet 2017

Et medlem påpegede, at om to år er det 500 års jubilæum for reformationen.

Kirken i byen

Et medlem understregede, at selvom det nuværende fokus på *Kirken på landet* er vigtigt og nødvendigt, så har bysognene deres egne udfordringer. Derfor vil Kirken i byen være et interessant tema.

Kirken i samfundet

Generelt bør kirkens rolle i samfundet herunder dens interaktion med de øvrige samfundsinstitutioner indbyde til større opmærksomhed.

Kirkens samarbejde med institutioner og kommuner

Mere konkret kunne kirkens samarbejde med f.eks. skoler, børnehaver eller kommunerne generelt være interessant som område.

Alle områderne blev drøftet. Et medlem af budgetfølgegruppen bemærkede, at valget af indsatsområdet skal vurderes i lyset af, at puljen relativt set er af beskeden størrelse.

Alle forslag vil indgå i overvejelser i det videre arbejde, men formanden bemærkede, at særligt dåbsprocenten var der bred enighed om.

Formanden spurgte om der var kommentarer eller spørgsmål til det udarbejdede budgetforslag 2016. Omprioriteringspuljen er i sagens natur endnu ikke indarbejdet. Det var der ikke.

Ad 6) Eventuelt

Et medlem udtrykte ønske om, at en redegørelse og drøftelse af den relevante årsrapport bliver genindført som et fast punkt på dagsorden. Det var der enighed om.

Forventningen til pris- og lønfremskrivningen for 2016, som den er udmeldt af Finansministeriet blev drøftet.

Et medlem spurgte, om mulighederne for at udvikle et fællesfondsfinansieret tidsregistreringssystem, hvilket initierede en kort drøftelse af arbejdstider i sogne m.v.

Budgetsamråd for fællesfonden

Møde d. 15. september 2015, kl. 11-15 i Kirkeministeriet

Mødetidspunkt blev drøftet. Der var flertal for, at kl. 11 fastholdes som mødetidspunkt, da det gør det nemmere for de fleste medlemmer at nå frem og hjem på samme dag.

Et medlem anførte, at det fortsat er et ønske, at de demokratisk valgte medlemmer af stiftsrådet bør have en fast plads i budgetfølgegruppen. Kirkeministeriet anførte at sammensætningen er fastsat i bekendtgørelse for budget og regnskabsvæsen mv. for fællesfondens. Budgetfølgegruppens sammensætning og faggruppernes repræsentation indflydelse på samarbejdet blev drøftet.

Det blev konstateret, at kirkeministerens og departementschefens deltagelse i mødet er med til at kvalificere drøftelserne. Der blev desuden udtrykt generel tilfredshed med den nye måde at afholde budgetsamråd herunder inddragelsen af samrådet på et tidligere tidspunkt i processerne.

Næste møde

[Dato for næste møde udmeldes snarest]